

ТРАНСПАРЕНТНОСТ

НУЛТА КОРУПЦИЈА

До:
Господин Ванчо Каргов
Царинска Управа на Република Македонија

ПРЕДМЕТ: Одговор по Претставка
од 14.06 2010

Преглед
Предмет 457

Почитуван господин Ванчо Каргов,
На 14.06 2010 до Транспарентност – Нулта Корупција доби од вас упатена Претставка.
Од Претставката и приложената документацијата, видливо е дека:

Причина за поднесената претставка, се наводите во Известување добиено од Државната комисија за спречување на корупција (ДКСК), за кои најпрвин дознал од медиумите и кои според негово видување не се соодветни за ситуацијата во која се затекнал, со барање да му биде презентирани нашиот став во врска со истото.

Транспарентност – Нулта Корупција, при постапувањето по Претставки работи непристрасно и сеопфатно во врска со темата и содржината на писменото, имајќи увид во рамките на доставени документи и релевантните извори на право во Република Македонија.

Постапувајќи по наводите, и со увид во приложената документација, како и со користење на дигитален пристап до медиуми и интернет портали со јавни информации се стекнавме со согледувања содржани во Прегледот кој следи.

1. Имало јавно достапни информации во дигитални медиуми во период од 10.06 2010 година до 13.06 2010 година:

- Во овој период преку медиумите, со посочен извор ДКСК, била пренесувана информација за тоа дека членовите на ДКСК утврдиле постоење на судир на интереси поради тоа што господинот Ванчо Каргов истовремено со функцијата директор на Царинската Управа на Република Македонија е и член на владината комисијата за лекови.
- Дека на 11 е објавена изјава на господинот Ванчо Каргов во која тој се изјаснува дека:
  - до тој момент од ДКСК не добил никакво известување или барање за појаснување во врска со наводен судир на интереси;
  - не му е јасно каде е судирот на интереси, и покрај тоа што тој навистина е член на Комисија за давање препораки за промена на цена на лековите, и дека за тоа соодветно прима месечен надомест од 5000 денари;
  - дека кај него постои расположеност за омаловажувањето кое со лиферирање на вакви информации тој го трпи, за настаните да ја извести и меѓународната јавност.

2. Од увид на веб страницата на ДКСК на 14.06 2010 во насловната статија:

- „Г-дин Ванчо Каргов, истовремено извршува функција директор на Царинската управа на Република Македонија и претседател на Комисија формирана од Владата на Република Македонија за давање препораки за промена на цена на лековите, со што тој се наоѓа во состојба на судир на интереси. Ваквата состојба е спротивна на член 21 став 1 од Законот за спречување на корупцијата и на одредбите од Законот за спречување судир на интереси кои не дозволуваат кумулација на функции како појавен облик на судирот на интереси.
Од овие причини, во насока на отстранување на настанатата состојба, Државната комисија за спречување на корупцијата, во смисла на член 23 став 1 од Законот за спречување судир на интереси, се обрати лично до лицето Ванчо Каргов со барање во рок од 15 дена сметано од денот на приемот на барањето доброволно да се откаже од извршувањето на едната од двете функции кои во моментот ги извршува со што ќе ја отстрани состојбата на судир на интереси во која се наоѓа.“

3. Од увид во доставените документи

- Со Известување и барање за постапување од 10.06.2010 година (презентиран во фотокопија), на господинот Каргов на 11.06.2010 година му се соопштува дека:
  - „... ДКСК во рамките на своите надлежност постапува по предмет во кој како спорна околност се јавува прашањето дали службено лице може да извршува две функции истовремено.“
  - понатаму од писменото видлив е ставот на ДКСК дека утврдила повреда на член 21 став 1 од ЗСК (Закон за спречување на корупцијата); дека едно лице не може истовремено да извршува повеќе функции бидејќи се доведува во состојба на судир на интереси; кое доведува до кумулација на функциите и концентрација на моќ кај една личност и кое е спротивно на начелото на законитост како едно од клучните постулати на правната држава.
  - за ДКСК видливо писменото не е спорно тоа дека има судир на интереси бидејќи според член 3 став 2 од ЗССИ и член 7 од ЗСК има статус на службено лице – именуван функционер, дека таквата состојба е спротивна на член 21 став 1 од ЗСК кој предвидува дека: „Избран или именуван функционер за време на траењето на мандатот не може да врши никаква друга функција, должност или дејност што е неспоива со неговата функција.“ и на одредбите од ЗССИ според кои едно лице не може истовремено да се јавува во улога на вршител на повеќе функции бидејќи тоа доведува до кумулација на функциите како појавен облик на судир на интереси
  - соодветно кај него затекнатата состојба се наметнува потреба и обврска од откажување, односно извршување само на една функција од двете кои во моментот ги извршува.
- Со Решение на Влада на Република Македонија според член 36 став 6 од ЗВРМ бр.19-4176/1 од 19.08.2008 година со кое се формира Комисија за препорака за менување на цените на лековите, чиј претседател е Ванчо Каргов, директор на Царинска управа. Од други приложени документи се гледа дека предвиден месечен надомест за претседателот во вршење на комисиските работи е 5000 денари и 500 денари за присуство на состаноци на комисијата.
- Не ние е достапна информација односно документ (доколку постои) во кој е утврдено кои се причините, целите и задачите на ваквата Комисија, колку и кон кого се обврзувачки односно се однесуваат нејзините препораки, динамиката на работа и други параметри со потенцијална релевантност.

4. Релевантни закони се:

- Законот за работа на Владата на Република Македонија (ЗРВРМ);
- Законот за работа на органите на управа (ЗРОУ);
- Закон за Царинската управа (ЗЦУ);
- Законот за спречување на корупцијата (ЗСК);
- Кривичен законик на Република Македонија (КЗ);
- Законот за спречување на судри на интереси (ЗССИ).

5. Меѓу другите, по наше мислење во врска со конкретната Претставка релевантни поединечни одредби се:

- член 61 ЗРОУ:
  - (2) Со актите кои ги донесува директорот кој раководи со самостојниот орган на државната управа, односно со управната организација не може за граѓаните и другите правни лица да се утврдуваат права и обврски, ниту да се пропишува надлежност на други органи.
- член 22 став 1 од ЗСК:
  - (1) Избран или именуван функционер за време на траењето на мандатот не може да врши никаква друга функција, должност или дејност што е неспоива со неговата функција.
- член 5 став 1 и став 2 точка 4 од ЗССИ:
  - 1) Службеното лице при извршувањето на јавните овластувања и должности не смее да се раководи од лични, семејни, верски, политички и етнички интереси, притисоци и ветувања од претпоставениот.
  - 2) Службеното лице не смее да:
    - § прима или бара корист за извршување на своите должности;
    - § прима награда или друга корист за вршење на работите кои се однесуваат на јавните овластувања и должности;
- член 25 став 2 од ЗССИ:
  - 2) Мерките јавна опомена и иницијатива за разрешување се објавуваат во средствата за јавно информирање.
- член 30 од ЗССИ:
  - 1) Државната комисија ја известува јавноста за случаите на судир на интереси по кои таа постапувала, во согласност со закон.
  - 2) Државната комисија е должна податоците до кои дошла при водење на постапката да ги чува од злоупотреби за дискриминирање или омаловажување на службеното лице.
- член 23 од ЗРВРМ:
  - (1) За претресување на прашања од својата надлежност Владата може да образува одбори и комисии.
- член 36 од ЗРВРМ точки 3 и 6:
  - (3) Со одлука Владата одлучува за одделни прашања и мерки за извршување на законите; основа стручни и други служби за своите потреби и заеднички служби за потребите на Владата и на министерствата и другите органи на државната управа.
  - (6) Со решение Владата врши именување и назначување, односно разрешување од должност на директори кои раководат со органи на државната управа, државен, односно генерален секретар и други именувања и разрешувања за кои е овластена и одлучува за други прашања и за управни работи.

Врз основа на сето погоре приложено, утврдени се следните позиции:

- дека Цариската управа работи во рамките на Министерството за финансии со својство на правно лице. Директорот согласно член 6 од ЗЦУ се именува на четири години доколку ги исполнува условите од став 5 од овој член.
- именуваните лица од Владата на Република Македонија во државната управа во смисла на член 122 став 4 точка а од КЗ и член 3 став 2 од ЗССИ се службени лица;
- именуваните лица од Владата на Република Македонија во државната управа во смисла на член 122 став 4 точка а од КЗ и член 3 став 2 од ЗССИ се службени лица;
- спорно е дали ситуацијата во која се затекнал господниот Ванчо Каргов како директор на Царинската Управа и претседател на Комисијата за препорака на цените на лековите на Владата на Република Македонија може да биде опфатено со членот 22 став 1 од ЗСК поради тоа што: акумулацијата на овластувања мора да е неспоива со неговата функција. Напротив директорот на ЦУ во склоп на Министерството за Финансии сигурно може да даде свој придонес кон давање на препораки во домен на домашните цени на лековите.
- спорно е дали ситуацијата во која се затекнал господниот Ванчо Каргов и постапувањето на ДКСК во врска со тоа требало да излезе во јавноста се до евентуално изрекување на некоја од мерките од член 30 од ЗССИ.
- спорно е дали со Решение според член 36 став 6 од ЗРВРМ, Владата на Република Македонија може да формира Комисија, кое требало да го направи врз основа на член 36 став 3 – односно со Одлука на Владата на Република Македонија;

Директорот на Царинската управа според дефинициите на двата закони цитирани во Известувањето од ДКСК е службено лице, и соодветно на тоа овие закони се однесуваат на него.

За да може да се утврди дека постои неспоивост на функцијата според член 22 став 1 од ЗСК, не е доволен само фактот дека, истото лице е и претседател на Комисијата за давање на препораки за цената на лековите. Нespoивост на функцијата не е нешто што се претпоставува туку мора да се доведе барем до степен на оправдан сомнеж, кој според наше мислење во документот од ДКСК изостанува како таков. Ова ја прави примената на споменатата одредба недозволена, и со тоа го исклучува оправданото вклучување на јавноста според одредбите на ЗСК, во дадениот момент.

ДКСК во своето Известување не дава доволно аргументи со кои го поткрепува своето тврдење дека дошло до повреда на член 21 став 1 од ЗСК, и на други релевантни одредби на ЗССИ.

Со тоа што информацијата за постапувањето во врска со предметот од кој прилегло Известието било објавено на веб страницата на ДКСК сторена е тешка повреда на заштитните одредби во законот. Јавноста е исклучена се додека Комисијата не изрече некоја од мерките предвидени во член 25 од ЗСИИ, односно додека не заврши постапувањето по предметот. Истото во случајот не било почитувано.

Неоправдана е примена на член 23 на ЗССИ без да биде прецизирана ниту една конкретна одредба како прекршена од тој закон.

Во широка смисла, постои можна повреда на одредбите од член 5 став 1 и став 2 точка 4 од ЗССИ поради тоа што:

- Владата на Република Македонија во однос на службеното лице оправдано се смета за претпоставен.
- Кога е во прашање одреден надомест, тешко може да не се смета за награда за вршење на работи во функцијата. Доколку работите што се вршат се надвор од функцијата тогаш се неспoиви со неа и значат повреда на член 22 став 1 од ЗСК,

доколку пак се во вршењето на функцијата, наградата со именување и стекнување со корист може да е повреда на наведениот член.

Ова го става под сомнеж интегритетот на службеното лице, и токму поради ова нашиот став е да се реши состојбата со зачувување на неговиот интегритетот.

Дополнително прашање се отвора со повреда на одредбите на член 36 став 6 од ЗРВРМ, бидејќи со Решение бр. 19-4176/1 од 19.08 2008 се формира Комисија за препорака за менување на цените на лековите, за што не наоѓаме оправување.

Формирањето на комисији од страна на Владата конкретно одобрено во член 23 но тие комисији не се „советодавни“ односно за давање на препораки и сл. Делот од став 6 во членот 36 „одлучува за други прашања и за управни работи“ не опфаќа формирање на Комисији. Дополнително за формирање на Комисији извор вообичаено наоѓаме во некој до материјалните закони, но таков во заглавието на конкретното Решение не е цитиран. Според тоа, легитимноста на препораките на Комисијата, и на примените хонорари е доведена во прашање, што само по себе може да биде предмет на понатамошна разработка според одредбите на ЗСК.

Ви благодариме на соработката и срдечно Ве поздравуваме.

Транспарентност – Нулта корупција

**д-р Слаѓана Тасева
Претседател**